

בגין ודין מגיעים לאיסמאעליה מי רימה את מי?

מציאה זו, שהוא יקנה חופש-פעולה בי "יהודה" ב"שומרון" וב"חבל עזה" השייכים לארץ-ישראל השלמה, תמורת החזרת סיני, שאינה שייכת לארץ-ישראל כלל. כך הכתיב הגיון הדברים, לפי שיטתו של בגין עצמו. והנה הוא פוצץ את פד העסק שבשני כמה התנחלויות בסיני

כוח אותה למשך 30 השנים הקרובות. אני סבור גם עתה כי שתי הקביעות היו נכונות. האופוזיציה אינה מטרידה את בגין. ההתנחלויות בפיתחת-רפיח מעניינות אותו כקליפת-השום. אם כן, מה קרה לבגין? מדוע הוא מפוצץ את ההזדמנות של דורנו ביגלל התנחלויות עלובות אלה?

מאת

אורי אבנרי

דווקא. בניגוד לכל הגיון ישנו עצי מו. בניגוד לתפיסתו. מה קרה?

האי הראשון:

אי-הבנה

כבודות להיות שלוש תשובות לשאלה זו: (א) אי-הבנה. (ב) אי-יכולת. (ג) אי-רצון. נבדוק את שלושת האיים האלה. המודק-רים מתוך ים המאורעות. אין ספק כי אי-הבנה ממלאה תפקיד חשוב מאד בחודשיים האחרונים. סאדאת אינו מבין את בגין. בגין אינו מבין את סאדאת. גרוץ קוזה: נדמה להם שהם מבינים זה את זה. אין הם מבינים כלל את אי-ההבנה שלהם. יש כאן נקודה שאיש לא שם לב אליה, משום-מה: עד לפני חודשיים לא ראה אנוואר אל-סאדאת מעולם אדם ישראלי פנים אל פנים. מעולם לא דיבר עם ישראלי. לפתע היה עליו להיפגש ולשוחח עם אחד הישראלים המתוחכמים והחלקים ביותר. ובגין? גם כאן יש עובדה פשוטה. עד לפני חודשיים לא ניהל מנחם בגין מעולם אף שיחה רצינית אחת עם אדם ערבי. פשוט אין לו מושג על דרכי-המחשבה, (המשך בעמוד 16)

יהאינא הדבר ברור לחלוטין: העניין אכן מתפוצץ ביגלל ההתייחסות, וזו א ביגלל הבעייה הדיפלומטית.

הבעייה הפלסטינית נדחקה (לצערי) לי. פינה. דווקא בעניין זה הסתמנה (לצערי) פשרה — פשרה שאינה נראית לי כלל. הטומנת בחובה סכנה רבה לעתיד. אך פשרה שהיתה כולה לפי רוחו של בגין. באותו יום רביעי שחור, לפני הפיצוץ, ווחחתי עם כמה מן העורכים המצריים ואנשי המישלחת המצרית. החלפנו דיעות על סיכויי הפשרה בעניין הפלסטיני. אמרתי להם: נדמה לי שהפשרה כבר התיגבשה.

נניח שהפשרה תיראה כך: תוכניה האוטונומיה של מר בגין תתקבל כשלב מעבר. למשך שלוש או חמש שנים. ייקבע להלכה כי בתום תקופה זו תיפתח השאלה מחדש. מר בגין יקבל זאת ברצון, כי בינתיים תפעל תוכניתו, והוא יוכל לעשות כאוות נפשו. ליצור עובדות בשטח. נדמה לי שהממשלה המצרית מוכנה עתה לקבל הצעה זו. היא תסען כי זהו צעד לקראת ההגדרה העצמית של הפלסטינים, וכי בתום תקופת-המעבר היא תעלה מחדש את הצי עותיה הירועות. האם, לדעתם, הערכה זו נכונה?

מבלי דבטט איש, אני יכוד לך גלות כי כמעט כל בעדי-שיחיו ה-מצריים סברו כי "פשרה" מעין זו אכן הולכת ומתגבשת. היה נדמה כי מנחם בגין יקפוץ על

הבריטים לא שללו את הריבונות המצרית. במחלט לא הם רק קיימו על אדמת מצרים. "בהסכם", בסיסים צבאיים שאותם הם "חכרו" מדי הממשלה המצרית.

כדי לשים קץ ל"חכירה" זו עברו על מצריים שנים של הפגנות, פעולות-גריילה, מהומות וקרבות-רחוב. שהגיעו לשיאם ערב המהפכה של 1952.

בשביל מצרי, קיומם של בסיסים זרים על אדמתו הוא הניגוד המוחלט למושג "סיאדה" — ריבונות. סיאדה היא מילה ערבית, המושרשת במסורת הערבית עתי-קת-היומין, ופירושה ריבונותו של בעל-הבית, העושה בביתו כאוות-נפשו. בשביל בגין "ריבונות" היא כנראה, מושג פורי-מלי-משפטי, שאינו נוגע למה שנעשה "בשטח".

משום כך אין מצרי יכוד להעלות בדעתו כי אחרי השלום יישארו על אדמת מצריים התנחלויות ישראליות, תחת הגנת ישראלית — כלומר, במילים פשוטות, כסיים ישראלים. הוא הדין, על אחת כמה וכמה, להישארות שדותי תעופה ישראלים על אדמת סיני.

זה צריך היה להיות ברור כשמש למי שיש לו שמץ של מושג על מצריים. אנחנו היינו נדהמים אילו נתגלה לנו, במהלך המשא-והמתן, שיש למצרים תנאי-בליעבור: להפסיק את העלייה היהודית למדינת-ישראל. היינו אומרים: האיש הוא מטורף. מה הוא חושב לעצמו? איך הוא העז ביכלל לפתוח ביוזמת-שלום, אם זהו מה שהוא רוצה?

חוויה כזאת בדיוק עוברת עתה על המצרים. הם נדהמים כאשר מסתבר להם כי בגין מתכוון להשאיר את ההתנחלויות. הם אומרים לעצמם: אם זהו תנאי-בליעבור אצל הישראלים, איך הם ביכלל העזו להזמין את אנוואר אל-סאדאת לירושלים? מה הם חשבו לעצמם? הרי זה תרגיל של רמייה, פשוטו כמשמעו! פשוט רימו אותנו! ומכאן רק צעד קטן עד למידה "שיידוק".

פלסטין חמורת סיני

מרבזה הצער, היה גם לי חלק קטן במלאכת-רמייה זו. אני מודה, מתוך תיקווה כי "מודה ועוזב — ירוחם". במצריים נשאלתי פעמים רבות: מה דעתו האמיתית של בגין על גורל ההתייחסות? אמרתי: נדמה לי שהן לא התווינה מיכשול. בגין שייך לתנועה אשר בזה תמיד להתיישבות. סיני אינה שייכת, לפי תפיסתו, לארץ-ישראל. הוא לא יפוצץ את העסק ביגלל כמה התנחלויות בחר לות אל-ערש. הבעיות החמורות התיינה במקום אחר — בפלסטין.

שאלו אותי לגבי האופוזיציה הקיימת לבגין. צחקתי. אמרתי שגאולה כהן וכל הלגיונות של גוש-אמונים ישיפיעו על מנחם בגין כמו זבוב על פיל. ואשר למיפלגת העבודה המגוחכת, המארגנת כינוסים ל-מען ההתנחלות בפיתחת-רפיח, אפשר לשי-

(המשך מעמוד 13) וכעיקר — התוכן. הזא המוהי לט לכל העקרונות של המצרים.

כאשר נשאל בגין ביום הרביעי בצהריים עליידי עורכי העיתונים המצריים על ה-התנחלות הישראלית בסיני, לא הסתפק בהצגת עמדתו. הוא לא אמר: נשתדל, במשא-ומתן, להשיג הסכמה מצרית להשראת יישובים אלה תחת ריבונות מצרית. הוא אמר אולטימטיבית: היישובים ה-אלה יישארו במקומם. תחת הגנת ישראלית.

וכדי לסגור גם את הסדק ה-אחרון בחומה הכצורה של האזני-מימטום הישראלי, הוסיף בגין לומר מוחלט: שום ממשלה ישרא-לית לא תמשוך להתקיים אם תפרק את ההתנחלויות בפיתחת-רפיח. הכנסת תפטר אותה.

אין, כמובן, שמץ של אמת בצהייה זו. הכנסת תקבל ברצון, וברוב ניכר, את פירוק ההתנחלויות, אם מנחם בגין יציע את. אך לא זהו העיקר.

העיקר הוא שכאשר הונח סכסך זה על שולחנו של סאדאת, מן הסתם סמוך לשעה 14.00 של אותו יום רביעי שחור, מוכרח היה להגיע למסקנה סופית שאין עוד עם מי לדבר, ואין מה לדבר. איזה טעם נותר למלאכת היבור-ניירות ריקים מתוכן, נוסח מוסכם של "סדר יום", כאשר ברור כי בעניין החשוב ביותר אמרה מנח-שלת-ישראל את מילתה הסופית, שאינה ניתנת לשינוי ("כל ממי שיה ישראלית תיפוז אם...")?

ההחלטה של אנוואר אל-סאדאת לקרוא מישלחתו הביתה, באותה שעה, לא היתה פריסה של אדם אימפולסיבי, שאי-אפשר נחש מראש את תגובותיו, כפי שמנסה טיפית-המות השמיית להציגה. החלטתו של אל-סאדאת היתה גיונית בהחלט, סבירה בהחלט, נפוייה בהחלט.

מי שלא צפה אותה מראש מעיד על-צמו שהוא אידיוט — ולא חשוב מה-עמדו ותפקידו.

מדוע "שיילוק"?

חודשיים האחרונים כתבתי כמה מאמרים, שנועדו להסביר להדיטות, מנהלים עתה את מדיניות ישראל, מהו מיטען הפסיכולוגי של בעיית-ההתנחלו-ת בסיני לגבי המצרים. כל עם חי בצל עברו הקרוב והרחוק. חוויה המרכזית שעיצבה את אופיו של דור השולט עתה במצריים — דורו של נוואר אל-סאדאת — היא המאבק לסילוק בסיסים הבריטיים מאדמת המולדת. סיפמת הפיסמות של הדרר הזה יתה, "פינוי!" כל נער מצרי בעד ודעה פודיטית צעק סיפמה זו פני 25 ו-30 שנה, כשם שכד נער ברי בארץ צעק "עליה חופשית — מדינה ערבית!"

מצריים היתה אז "ריבונית", להלכה.

בגין ואליסאדאת באיסמאעליה מה נאמר שם באמת?